

**Studieordning for
Erhvervsøkonomisk Diplomuddannelse
HD 2. del
Finansiell Rådgivning
2010**

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

Denne studieordning er udarbejdet med hjemmel i

Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 1098 af 19. september 2007 om den erhvervsøkonomiske diplomuddannelse (HD) - *Uddannelsesbekendtgørelsen*

Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser, Bekendtgørelse nr. 714 af 27. juni 2012 om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser – *Eksamensbekendtgørelsen*

og

Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelsen – *Karakterbekendtgørelsen*

HD-udvalget kan, når det er begrundet i usædvanlige forhold, dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastlagt af universitetet.

Studieordningen har virkning for de studerende, der påbegynder uddannelsen HD 2. del i Finansiell Rådgivning fra og med den 1. september 2012.

Studieordningen er den 24. august 2010 godkendt af HD-udvalget på Syddansk Universitet.

Senere ændringer af studieordningen:

November 2011:

Stk. 4.3.2 Censurformer og vægte

April 2012:

Stk. 4.1.2 Forudsætningsbindinger

Stk. 4.2.8 Hjælpemidler

Stk. 4.2.9 Elektroniske opgavebesvarelser

Maj 2013:

Stk. 3 Valgfag, udbudt af andre HD-specialer

Stk. 5.4 Overgangsregler

Opdatering i henhold til ny Eksamensbekendtgørelse, Bekendtgørelse nr. 714 af 27. juni 2012 om prøver og eksamen i erhvervsrettede

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

Indholdsfortegnelse:

1 UDDANNELSENS FORMÅL OG STRUKTUR	4
1.1 UDDANNELSENS FORMÅL	4
1.2 KVALIFIKATIONSBEKRIVELSE	4
1.3 UDDANNELSENS STRUKTUR	6
1.3.1 Uddannelsens danske og engelske titel	6
2. ADGANG	7
3. INDHOLD M.V.	8
3.1 OVERSIGT OVER FAGTITLER, ECTS SAMT RÆKKEFØLGE	8
3.2 FAGBESKRIVELSER	9
4. PRØVER, EKSAMEN OG BEDØMMELSE M.V.	10
4.1 ADGANG TIL PRØVE	10
4.1.1 Eksamenstil- og afmelding	10
4.1.2 FORUDSÆTNINGSBINDINGER	11
4.1.3 Antal eksamensforsøg	11
4.2 EKSAMEN	11
4.2.1 Ordinær eksamen	11
4.2.2 Reeksamen	12
4.2.3 Reeksamen i delprøver	12
4.2.4 Sygeeksamen	12
4.2.5 Prøveformer	13
4.2.6 Interne eller eksterne prøver	14
4.2.7 Eksamensbetingelser	14
4.2.8 Hjælpe midler	14
4.2.9 Elektroniske opgavebesvarelser	14
4.2.10 Eksamenssprog	15
4.2.11 Formulerings- og staveevne	15
4.2.12 Fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse	15
4.2.13 Lyd- og billedoptagelser af prøver	16
4.2.14 Eksamen i udlandet	16
4.2.15 Klager over eksamen	16
4.3 BEDØMMELSE OG EKSAMENSVÆGTE	17
4.3.1 Beståelseskriterier	17
4.3.2 Censurform og eksamensvægte	18
4.3.3 Afgangsprøve	19
5. ANDRE REGLER	19
5.1 REGLER OM MERIT	19
5.2 KLAGE	19
5.3 DELTAGERBETALING	19
5.4 OVERGANGSREGLER	20

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

---

1 Uddannelsens formål og struktur

1.1 Uddannelsens formål

Formålet med HD 2. del er at give den uddannede viden om og forståelse af det erhvervsøkonomiske fagområdes praksis, teori og metode på et niveau, der kvalificerer den uddannede til selvstændigt at kunne identificere, reflektere over, analysere og vurdere erhvervsøkonomiske problemstillinger, løse praksisnære og komplekse opgaver samt kunne varetage specialistfunktioner inden for det erhvervsøkonomiske område.

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen § 2

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

For HD linjen i Finansiell Rådgivning (HD-FR) gælder specifikt, at linjen yderligere skal sikre, at den studerende opnår en sådan branche- og forretningsforståelse, at han eller hun som medarbejder i en finansiell virksomhed bliver i stand til bedst muligt at planlægge, organisere, igangsætte og udføre kunderelaterede opgaver under hensyntagen til kunde-, virksomheds- og samfundsinteresser.

Slutmålet er, at den studerende skal opnå viden, færdigheder og faglige og personlige kompetencer til at kunne arbejde bevidst og reflekterende med de problemstillinger, som han eller hun kan møde i forbindelse med sit professionelle virke.

1.2 Kvalifikationsbeskrivelse

Overordnet skal HD uddannelsen sikre et læringsudbytte i relation til:

- Udførelse af arbejdsfunktioner i praksis baseret på kvalificeret praksisanvendelse af studiets teori og metode
- Udvikle den studerendes studieforudsætninger som et solidt grundlag for videre studier inden for voksenuddannelsessystemet samt eventuelt også det ordinære uddannelsessystem

Uddannelsen skal på det metodiske og teoretiske plan sikre de studerende viden, færdigheder og kompetencer forankret i det erhvervsøkonomiske stofområdets teori, metode og praktik, således at de kan gennemføre studier på de videre niveauer i kvalifikationsrammen for videregående uddannelse.

Uddannelsen skal medvirke til, at de studerende er i stand til at vurdere og reflektere over eget videns-, færdigheds- og kompetenceniveau og i forlængelse heraf egne behov for læring og videre uddannelse indenfor uddannelsessystemet.

Uddannelsen skal sætte de studerende i stand til selvstændigt eller i samspil med andre at kunne gennemføre samt deltage i ledelsen af projektførelser. I forbindelse hermed skal den studerende kunne kommunikere, argumentere samt reflektere over processen og selve resultatet heraf med

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

---

fokus på de antagelser og forudsætninger, som projektgennemførelsen bygger på. Eksempelvis i relation til problemidentifikationsfasen, analysefasen, forslag til handling samt forslag til implementering.

Indgangsniveauet for HD 2.del fastlægges af HD 1.del.

Læringsudbyttet, som sikres gennem HD 1. del som en del af den Handelsvidenskabelige Diplomuddannelse (HD), er således viden, færdigheder og faglige og personlige kompetencer til at kunne arbejde bevidst og reflekterende med de problemstillinger, som man kan møde i forbindelse med sit professionelle virke.

Læringsudbyttet omfatter som nævnt også den væsentlige målsætning, at HD 1. del skal være studieforberedende med henblik på, at de studerende opnår et solidt samfundsvidenskabeligt og erhvervsøkonomisk grundlag for fortsatte studier på de følgende trin i videreuddannelsessystemet. Studieforløbet på HD 2. Del er således en progression på HD 1. Del.

Kvalifikationsprofilen for specialet i Finansiell Rådgivning er:

Viden:

Den studerende skal kunne identificere egne læringsbehov og egen læring. Endvidere opnå en teoretisk og metodemæssig viden om de mest centrale og væsentligste begreber og modeller til brug ved den kundevedt finansielle rådgivning på et sådan niveau, at den studerende kan forstå og reflektere over teorier, metoder og praksis i forbindelse med rådgivningen.

Færdigheder:

Den studerende skal ud fra aktuelle problemstillinger i den finansielle sektor i kombination med rådgivningsmæssige problemstillinger kunne kombinere en anvendelsesorienteret fokusering med relevante teorier og metoder.

Den studerende skal selvstændigt kunne identificere relevante finansielle problemstillinger primært for privatkunder og sekundært for mindre virksomheder. Efterfølgende skal den studerende kunne vurdere og foreslå relevante løsningsmodeller til konkrete rådgivningsmæssige problemstillinger.

Kvalifikationsprofil

Den studerende skal skabe sig et sådan overblik over finansielle produkter samt funktionerne i en finansiell virksomhed, at den studerende bliver i stand til gennem en dialog med virksomhedens linje- og Back Office funktioner at sikre en optimal rådgivning.

Den studerende skal kvalificeres til at kunne tilvejebringe et professionelt rådgivningsgrundlag inden for finansiering og formueallokering herunder fx investering, pension, boligfinansiering og forsikring. Der lægges vægt på, at den studerende, som medarbejder i en kundevedt funktion, er i stand til at skabe sig et overblik over, hvordan institutionelle, finansieringsmæssige og investeringsmæssige muligheder og begrænsninger spiller sammen, således at den studerende til brug for sine kundevedt aktiviteter og sin rådgivning kan fremlægge og implementere konkrete finansielle løsningsmodeller og velunderbyggede handlingsforslag.

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

Der fokuseres endvidere på den studerendes evne til at identificere egne læringsbehov, at tilegne sig viden, at forstå andres sprog og virkelighedsopfattelse, at forstå virksomheden som forretningsmodel, systematisk at organisere og vurdere mindre projektførøb samt at overskue en virksomheds funktioner og systemer.

1.3 Uddannelsens struktur

HD udbydes som åben uddannelse.

Stk.2. HD 1. Del og HD 2. Del er hver er normeret til 1 studenterårsværk. 1 studenterårsværk er en heltidsstuderendes arbejde i 1 år og svarer til 60 point i European Credit Transfer System (ECTS-point).

Stk.4. HD 2. Del udgør et selvstændigt afrundet uddannelsesforløb, der sammen med mindst 2 års relevant erhvervs erfaring, svarer til bachelorniveau.

Stk.5. HD tilrettelægges som fagligt afgrænsede moduler.

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen, § 3

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

HD 2. dels specialet i Finansiell rådgivning er opdelt i følgende moduler:

Obligatoriske fag	30 ECTS
Valgfrie fag	15 ECTS
Afgangprojekt	15 ECTS

1.3.1 Uddannelsens danske og engelske titel

Den erhvervsøkonomiske diplomuddannelse (Handelsvidenskabelig Diplomprøve) giver ret til betegnelsen HD. Ved oversættelse til engelsk er betegnelsen Graduate Diploma in Business Administration. Specialiseringen angives i parentes efter betegnelsen.

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen, § 4

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

Den, der har erhvervet Den Erhvervsøkonomiske Diplomprøve i Finansiell Rådgivning, har ret til at anvende bogstaverne HD efter sit navn som betegnelse for uddannelsen, idet specialisering angives ved et bogstav i parentes efter betegnelsen HD. Ved oversættelse til engelsk er betegnelsen for HD (FR) Graduate Diploma in Business Administration (Financial Planning).

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

---

2. Adgang

Følgende forløb/uddannelser giver adgang til HD 2. del:

- 1) HD 1. del.
- 2) Relevant erhvervsakademiuddannelse (KVU).
- 3) Relevant videregående voksenuddannelse (VVU).
- 4) Relevant uddannelse på mindst samme niveau som nr. 1-3.

Stk. 2. Institutionen kan optage ansøgere, der ikke opfylder adgangskravene i stk. 1, men som ud fra en konkret vurdering har uddannelsesmæssige forudsætninger, der kan sidestilles hermed.

Stk. 3. Ud over at opfylde kravet i stk. 1 eller 2 skal ansøgere have mindst 2 års relevant erhvervs erfaring efter gennemført adgangsgivende forløb/uddannelse, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Relevant erhvervs erfaring, der er opnået sideløbende med adgangsgivende forløb/uddannelser, medregnes ved optagelse i HD 2. del.

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen § 6

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

Med henblik på HD 2. del som efteruddannelse kan der gives adgang til undervisningsmodulerne på 2. del under forudsætning af fornøden plads. Adgangskravene er i så fald minimum en bacheloruddannelse samt opfyldelse af adgangskravet om minimum 2 års relevant erhvervs erfaring. Adgangen gælder dog ikke til seminarier eller hovedopgave.

Ansøgere, der ikke måtte opfylde ovennævnte betingelser, kan søge om dispensation til at følge enkeltfag på uddannelsen. Såfremt der gives dispensation hertil, vil denne som udgangspunkt normalt kun gælde for et enkelt fag på HD 2. Del.

Som følge af den faglige progression i studieforløbet, forventes enkeltfagsstuderende ved valg af fag at have tilegnet sig de samme faglige forudsætninger som de almindelige studerende.

De nærmere regler m.v. vedrørende HD 2. Del som efteruddannelse forefindes på uddannelsens hjemmeside under ”HD som enkeltfag”

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

3. Indhold m.v.

HD 2. del på 60 ECTS omfatter:

- 1) Obligatoriske fagmoduler, svarende til mindst 15 ECTS-point. De obligatoriske fagmoduler konstituerer uddannelsens specialisering og kompetenceområde.
- 2) Valgfri fagmoduler svarende til mindst 10 ECTS-point inden for uddannelsens kompetenceområde.
- 3) Afgangsprojekt, svarende til 15 ECTS-point, der afslutter HD 2. Del. Projektet skal have hovedvægt inden for specialiseringen og har til formål at dokumentere den studerendes viden og færdigheder i forbindelse med at identificere, reflektere over, analysere og vurdere løsningsforslag til en praksisnær, kompleks erhvervsøkonomisk problemstilling ved anvendelse af fagområdets teori og metode. Afgangsprojektet formuleres af den studerende og skal godkendes af institutionen.
Stk. 2. Formål for, sammensætning af og anvendte forudsætninger i de enkelte specialiseringer skal fremgå af studieordningen.
Stk. 3. Institutionen kan godkende, at HD 2. Del kan omfatte 1 valgfrit modul uden for bekendtgørelsens faglige område, når det overordnede formål er opfyldt.
Stk. 4. Et fagmodul, jf. stk. 1, nr. 1 og 2, og stk. 3, skal udgøre mindst 5 ECTS-point.

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen § 8

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser

Der kan vælges valgfrie moduler/valgfag, udbudt af andre HD-specialer, i et omfang af op til 10 ECTS.

3.1 Oversigt over fagtitler, ECTS samt rækkefølge

Fagtitel	ECTS-point	Rækkefølge (Semesterplacering)
Obligatoriske fag (i alt 45 ECTS)		
Investeringsrådgivning	10	1
Skatteret & juridisk metode	5	1
Styring af finansielle virksomheder	5	2
Finansielle virksomheders produkter og services	10	2
Afgangsprojekt	15	4
Valgfag: (i alt 15 ECTS)		
Organisation og medarbejderudvikling	10	3
Projektledelse	5	3

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

Modulerne studeres i den angivne semesterorden.

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

De angivne valgfrie moduler udbydes efter en forudgående undersøgelse og vurdering af efterspørgsels- og udbudsmulighederne. Hvilke moduler, der udbydes, bekendtgøres senest ved afslutningen af 2. semester.

Blandt de udbudte valgfrie moduler skal den studerende i alt vælge moduler i et omfang af 15 ECTS. Certificering forudsætter at den studerende vælger valgfagene ”Organisation og medarbejderudvikling” og ”Projektledelse”, der begge primært er rettet mod banksektoren.

3.2 Fagbeskrivelser

Fagbeskrivelserne er den del af studieordningen, der beskriver det enkelte fag. Eksamenspensum udgives på Internettet hvert semester. Eksamenspensum er en del af studieordningen. Der eksamineres altid i nyeste pensum.

Fagbeskrivelser og prøveformer opdateres to gange årligt og offentliggøres på uddannelsens hjemmeside. Fagbeskrivelserne indeholder oplysning om:

- Fagets danske og engelske titel.
- Hvilken campusby faget er tilknyttet.
- Fagets niveau (1. eller 2 del).
- Det ansvarlige udvalg.
- Udvalgets godkendelsesdato.
- Hvornår faget sidst er opdateret.
- Fagansvarlig lærer.
- Ansvarligt institut.
- ECTS-point / årsværksværdi.
- De faglige forudsætninger (anbefalede, ikke påkrævede).
- Kompetencebeskrivelse.
- Fagets indhold.
- Litteratur.
- Undervisningstidspunkt (efterår eller forår).
- Undervisningsform og – sprog.
- Eksamenstidspunkt.
- Eksamensbetingelser (opfyldes for at deltage i eksamen).
- Prøveform, intern eller ekstern bedømmelse samt 7-skala eller bestået/ikke bestået.

Der eksamineres maksimalt 3 gange efter et fags afvikling, med mindre faget udbydes igen, og eksamensformen samt pensum er altid den aktuelt gældende.

Såfremt en studerende ønsker merit for fag, udbudt efter nærværende studieordning, forudsætter dette, at der forinden er opnået forhåndsgodkendelse hertil hos HD-udvalget på Syddansk Universitetet.

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

---

4. Prøver, eksamen og bedømmelse m.v.

For prøver, eksamen og bedømmelse m.v. gælder reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser (eksamensbekendtgørelsen) og bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse (karakterbekendtgørelsen).

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen § 9

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

Alle prøver skal bestås hver for sig. Ved beregning af eksamensresultatet indgår de enkelte prøver, der bedømmes efter 7-trins-skalaen, med vægte svarende til fagets andel af uddannelsen.

4.1 Adgang til prøve

4.1.1 Eksamenstil- og afmelding

Tilmelding til et uddannelseselement, semester mv. er samtidig tilmelding til de tilhørende prøver. Uddannelsesinstitutionen fastsætter for hver prøve en frist for, hvornår afmelding fra prøven kan finde sted. Hvis en frist for afmelding ikke er fastsat, kan afmelding finde sted, indtil prøven begynder; jf. § 15.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen kan i studieordningen fastsætte, at opfyldelse af deltagelsespligt og aflevering af opgaver og projekter mv. er en forudsætning for deltagelse i en prøve.

Stk. 3. Foreligger rettidig afmelding ikke, betragtes prøven med hensyn til antallet af prøveforsøg som påbegyndt, jf. § 6. Dette gælder dog ikke, hvor den studerende bliver forhindret i at deltage på grund af sygdom, jf. § 7.

Stk. 4. Uddannelsesinstitutionen kan fravige stk. 1-3, når det er begrundet i usædvanlige forhold.

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 5

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

Studerende, der er tilmeldt et fag, vil også automatisk være tilmeldt den ordinære eksamen i faget samt evt. førstkommende reeksamen (indenfor det samme undervisningsår).

Såfremt deltagelse i den enkelte eksamen forudsætter at obligatoriske aktiviteter i undervisningsforløbet forinden er blevet godkendt og/eller er betinget af forudsætningsbindinger (jf. fagbeskrivelserne), vil studieadministrationen informere herom på studiets hjemmeside.

Fristen for rettidig afmelding er ugedagen før en eksamen finder sted (ved skriftlige prøver), alternativt ugedagen før en opgavetekst bliver udleveret eller godkendt (ved hjemmeopgaver). Såfremt en hjemmeopgave skrives uden oplæg, vil fristen være ugedagen før den udmeldte afleveringsdato. Ved mundtlige eksaminer i er fristen ugedagen før den 1. eksamensdag på holdet.

Afholdes en eksamen eksempelvis en mandag, vil sidste rettidige afmeldingsfrist således være mandag.

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

4.1.2 Forudsætningsbindinger

Det er en forudsætning for at kunne tilmelde sig prøven i afgangsprojektet, at man:

- 1) har bestået alle øvrige obligatoriske moduler på studiet.
- 2) har bestået eller er tilmeldt eksamen i eventuelle ikke beståede prøver i valgfagene.

For at blive indstillet til udprøvning i et valgfri fagmodul, skal man forinden have bestået eller deltaget i prøverne i de fagligt relaterede obligatoriske fagmoduler.

For så vidt angår forudsætningsbinder i relation til de enkelte fag henvises til studieordningens stk. 4.3-2 samt til de relevante fagbeskrivelser, der forefindes på uddannelsens hjemmeside under ”Uddannelsens opbygning”.

4.1.3 Antal eksamensforsøg

En bestået prøve kan ikke tages om. Indgår der flere delprøver i en prøve, kan delprøver, hvor der ikke er opnået bestået karakter, ikke tages om, når den samlede prøve er bestået, med mindre andet er bestemt i bekendtgørelsen eller studieordningen for uddannelsen.

Stk. 2. Er en prøve ikke bestået, er den studerende fortsat tilmeldt prøven, jf. dog stk. 3 og § 8.

Stk. 3. Den studerende kan deltage 3 gange i samme prøve. Uddannelsesinstitutionen kan tillade yderligere prøvegange, hvis det er begrundet i usædvanlige forhold. I vurderingen af om der foreligger usædvanlige forhold, kan spørgsmålet om studieegnethed ikke indgå.

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 6

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

Såfremt en prøve måtte være sammensat af flere delprøver, kan ikke-beståede delprøver ikke tages om, hvis den samlede prøve er bestået.

Evt. dispensation til ekstra eksamensforsøg kan gives af HD-udvalget ved Syddansk Universitet på baggrund af en begrundet skriftlig ansøgning herom.

4.2 Eksamen

4.2.1 Ordinær eksamen

Den ordinære eksamen afholdes som hovedregel ved afslutningen af det enkelte undervisningsforløb, typisk i januar og juni. Dette vil fremgå af de respektive fagbeskrivelser.

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

4.2.2 Reeksamen

Ny prøve skal afholdes snarest muligt og så vidt muligt senest, når den pågældende prøve igen afholdes ved uddannelsesinstitutionen, eventuelt som sygeprøve; jf. § 7, stk. 1.

Eksamensbekendtgørelsen § 6, stk. 4

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

Studerende, der har deltaget i en ordinær eksamen og som har opnået karakteren 00 eller derunder eller bedømmelsen ”Ikke bestået”, har adgang til at deltage i en reeksamen. Det vil af fagbeskrivelserne fremgå, hvornår reeksamen afholdes.

Reeksamen afholdes efter samme eksamensfordringer, som er gældende for den ordinære eksamen i faget med mindre der i eksamensbestemmelserne for dette eksplicit er fastsat afvigende bestemmelser vedrørende reeksamen; jf. fagbeskrivelsen for det pågældende fag. Endvidere gælder, at skriftlige reeksaminer kan afholdes som mundtlig eksamen, såfremt antallet af tilmeldte eksaminander tilsiger denne eksamensform som den mest hensigtsmæssige.

4.2.3 Reeksamen i delprøver

Indgår der flere dele i en prøve, hvor der gives karakter for hver del, kan den studerende kun aflægge prøve i den eller de dele, der ikke er gennemført, med mindre andet følger af reglerne om uddannelsen. Dette gælder også, hvor de enkelte karakterer regnes sammen til én karakter for den samlede prøve.

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 7, stk. 2

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

Ikke-beståede delprøver kan tages om, såfremt den samlede prøve ikke er bestået.

4.2.4 Sygeeksamen

En studerende, der har været forhindret i at gennemføre en prøve på grund af dokumenteret sygdom eller af anden uforudseelig grund, skal have mulighed for at aflægge prøven snarest muligt. Er det en prøve, der er placeret i uddannelsens sidste eksamenstermin, skal den studerende have mulighed for at aflægge prøven i samme eksamenstermin eller i umiddelbar forlængelse heraf.

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 7

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

Studerende, der kan dokumentere, at de p.g.a. sygdom eller dermed ligestillede forhold ikke har kunnet gennemføre en eksamen, har adgang til at deltage i en sygeeksamen. Med sygdom ligestilles ulykkestilfælde, samt alvorlig sygdom og dødsfald i den nærmeste familie. Ved andre ekstraordinære forhold, der forhindrer den studerendes tilstedeværelse ved eksamen, kan sagen indbringes for HD-udvalget Syddansk universitet, der kan give den studerende adgang til at deltage i en sygeeksamen. Dokumentation for sygdom m.v. (lægeerklæring etc.) skal være udvalget i hænde senest 8 dage efter den pågældende eksamensdato.

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

Adgangen til at deltage i en sygeeksamen omfatter alene studerende, der har været tilmeldt en ordinær eksamen. Der afholdes således ikke sygeeksamen for studerende, der p.g.a. sygdom ikke har kunnet deltage i en reeksamen.

Sygeeksamen afholdes normalt på samme tidspunkt som reeksamen.

Sygeeksamen afholdes efter samme eksamensfordringer, som er gældende for den ordinære eksamen i faget med mindre der i eksamensbestemmelserne for dette eksplicit er fastsat afvigende bestemmelser vedrørende sygeeksamen; jf. fagbeskrivelsen for det pågældende fag. Endvidere gælder, at skriftlige sygeeksaminer kan afholdes som mundtlig eksamen, såfremt antallet af tilmeldte eksaminander tilsiger denne eksamensform som den mest hensigtsmæssige.

4.2.5 Prøveformer

Uddannelsen skal indeholde en variation af prøveformer, der skal afspejle undervisningen indhold og arbejdsformer. Prøveformen skal tilgodese det enkelte fags/fagelements formål og kan fx være mundtlig, skriftlig, praktisk prøve og projektorienteret forløb samt kombinationer af de forskellige prøveformer.

Stk. 2. Med mindre andet er fastsat i bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse, fastsættes det i studieordningen, hvilken prøveform der skal anvendes ved den enkelte prøve. Eventuelle formkrav til besvarelsen skal fremgå af studieordningen.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen kan afvise en besvarelse, hvis den ikke opfylder de fastsatte formkrav. Hvis besvarelsen afvises, skal der ikke gives en bedømmelse, og den studerende har brugt et prøveforsøg, jf. § 6, stk. 3.

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 9

Der fastsættes i studieordningen ud fra faglige hensyn, om en prøve tilrettelægges som en individuel prøve eller en gruppeprøve. Når en prøve tilrettelægges som en gruppeprøve, fastsættes samtidig, hvor mange studerende der højst kan deltage i den enkelte gruppeprøve, og om den studerende i stedet kan vælge en individuel prøve.

Stk. 2. Ved såvel en individuel prøve som en gruppeprøve skal der foretages en individuel bedømmelse af de studerendes præstationer

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 10

Ved en mundtlig gruppeprøve skal den enkelte studerende eksamineres på en sådan måde, at det sikres, at der kan foretages en individuel bedømmelse af den studerendes præstation.

Stk. 2. Ved tilrettelæggelse af en mundtlig gruppeprøve skal det sikres, at den tid, der er afsat til prøven, tilpasses antallet af studerende, der deltager i prøven.

Stk. 3. Ved en skriftlig opgavebesvarelse, som er udarbejdet af flere studerende, kan der kun gives en selvstændig bedømmelse, hvis den enkelte studerendes bidrag kan konstateres. Der fastsættes krav om individualiseringen i studieordningen.

Stk. 4. Når der ikke skal gives en selvstændig bedømmelse for en skriftlig opgavebesvarelse, som er udarbejdet af flere studerende, kan opgavebesvarelsen indgå i bedømmelsen ved en efterfølgende prøve..

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 11

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

Prøveformerne fremgår af de enkelte fags fagbeskrivelser. Fagbeskrivelserne opdateres to gange årligt og offentliggøres på uddannelsens hjemmeside.

I forbindelse med hjemmeprøver skal den studerende uploade besvarelsen i læringsportalen på HD-studiet. For Afgangprojektet gælder specifikt, at det endvidere skal afleveres i det påkrævede antal opgavebesvarelser.

4.2.6 Interne eller eksterne prøver

Prøverne har enten intern eller ekstern bedømmelse.

Stk.2. Ved prøver med intern bedømmelse foretages bedømmelsen af en eller flere lærere udpeget af institutionen (eksaminator).

Stk.3. Ved prøver med ekstern bedømmelse foretages bedømmelsen af eksaminator og af en eller flere censorer, der er beskikket af Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte.

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 32

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

Ved de mundtlige eksaminer med intern censur foretages bedømmelsen som udgangspunkt to lærere, udpeget af Syddansk Universitetet. Ved skriftlige eksaminer tilsvarende en lærer.

4.2.7 Eksamensbetingelser

Eksamensbetingelser, der er opfyldt før 1. ordinære eksamen, skal ikke gentages ved et evt. nyt eksamensforsøg.

4.2.8 Hjælpemidler

Med mindre andet fremgår af fagbeskrivelsen, anvendes egen pc ved skriftlige eksaminer hvor hjælpemidler er tilladt. Hjælpemidler må dog aldrig anvendes til at kommunikere i og udenfor eksamenslokalet.

Nærmere regler for brug af pc meddeles på studiets hjemmeside under ”Love og regler”.

4.2.9 Elektroniske opgavebesvarelser

I forbindelse med hjemmeprøver skal den studerende uploade besvarelsen i læringsportalen på HD-studiet. For det afsluttende projekt gælder specifikt, at det endvidere skal afleveres i det påkrævede antal opgavebesvarelser.

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

4.2.10 Eksamenssproget

Prøverne aflægges på dansk.

Stk. 2. I uddannelser eller enkeltfag, der udbydes på engelsk eller et andet fremmedsprog, aflægges prøverne på dette sprog, medmindre det er en del af den enkelte prøves formål at dokumentere den studerendes færdigheder i et andet sprog.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen kan i øvrigt, hvor forholdene gør det muligt, tillade en studerende, der ønsker det, at aflægge en prøve på et fremmedsprog, medmindre prøvens formål er at dokumentere den studerendes færdigheder i dansk.

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 16

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

Studerende, der ønsker dispensation for eksamenssproget, skal senest 1 måned før prøvens afholdelse, indsende ansøgning herom til HD-udvalget på Syddansk Universitet.

Ansøgningen skal være begrundet og bilagt nødvendig dokumentation.

4.2.11 Formulerings- og staveevne

Ved bedømmelsen af professionsbachelorprojekt, afsluttende eksamensprojekt eller afgangsprøve skal der ud over det faglige indhold også lægges vægt på den studerendes formulerings- og staveevne.

Uddannelsesinstitutionen kan dispensere herfra for studerende, der dokumenterer en relevant specifik funktionsnedsættelse. Det fastsættes i studieordningen, hvorledes formulerings- og staveevne indgår i den samlede bedømmelse af eksamenspræstationen, jf. § 4, stk.2, nr.13, idet det faglige indhold dog skal veje tungest. Formulerings- og staveevne kan indgå i bedømmelsen af andre prøver.

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 33, stk. 2

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

Et dårligt sprog og/eller mange stavefejl vil påvirke den samlede vurdering af alle skriftlige eksamensbesvarelser i nedadgående retning.

Studerende, der ønsker dispensation fra bestemmelserne vedrørende formulerings- og staveevne, skal senest 1 måned inden prøvens afholdelse indsende ansøgning herom til HD-udvalget på Syddansk Universitet. Ansøgningen skal være begrundet og bilagt nødvendig dokumentation.

4.2.12 Fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse

Institutionen tilbyder særlige prøvevilkår til studerende med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, til studerende med tilsvarende vanskeligheder samt til studerende med et andet modersmål end dansk, når institutionen vurderer, at dette er nødvendigt for at ligestille disse studerende med andre i prøvesituationen. Det er en forudsætning, at der med tilbuddet ikke sker en ændring af prøvens niveau.

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 17

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

Studerende, der ønsker tilladelse til at aflægge en prøve på særlige vilkår, skal senest 1 måned inden prøvens afholdelse indsende ansøgning herom til HD-udvalget på Syddansk Universitet. Ansøgningen skal være begrundet og bilagt nødvendig dokumentation.

4.2.13 Lyd- og billedoptagelser af prøver

Lyd-og/eller billedoptagelser af en prøve er ikke tilladt, medmindre optagelserne indgår som en del af prøveforløbet. Optagelserne foretages da af uddannelsesinstitutionen.

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 12, stk. 5

4.2.14 Eksamen i udlandet

Uddannelsesinstitutionen kan afholde prøve på en dansk repræsentation eller andre steder i udlandet, når det er begrundet i, at den studerende af praktiske eller økonomiske grunde ikke kan deltage i institutionens prøver i Danmark, og når den studerende og vedkommende prøvested er indforstået hermed. Afholdelse af danske prøver i udlandet skal finde sted efter bekendtgørelsens regler i øvrigt.

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 19

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

En studerende kan, når særlige forhold begrunder dette, få tilladelse til at gennemføre eksamen på en dansk repræsentation i udlandet, når vedkommende repræsentation er indforstået hermed. Afholdelse af eksamen andre steder end på repræsentationer, forudsætter en særlig ansøgning herom til HD-udvalget på Syddansk Universitetet.

Eksamen i udlandet kan gennemføres i alle fag, undtagen den mundtlige del af det afsluttende projekt på uddannelsen.

De nærmere regler for afholdelse af eksamen i udlandet forefindes på uddannelsens hjemmeside under ”Love og regler”

4.2.15 Klager over eksamen

Klager over forhold ved prøver indgives individuelt af den studerende til uddannelsesinstitutionen. Klagen skal være skriftlig og begrundet.

Stk. 2. Klagen indgives senest 2 uger efter, at bedømmelsen af prøven er bekendtgjort på sædvanlig måde. Uddannelsesinstitutionen kan dispensere fra fristen, hvor usædvanlige forhold begrunder det.

Jf. Eksamensbekendtgørelsen § 39

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

Klager i henhold til ovenstående skal indbringes for dekanen for Det Samfundsvidenskabelige Fakultet. Nærmere vejledning herom forefindes på uddannelsens hjemmeside under ”Eksamen – efter eksamen”.

4.3 Bedømmelse og eksamensvægte

Hvert modul i HD 2. Del afsluttes med en prøve. De obligatoriske fagmoduler samt afgangsprøvet skal dokumenteres ved eksterne prøver.

Prøven i afgangsprøvet i HD 2. Del afsluttes med en mundtlig del.

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen, § 9, stk. 5 & 6

Hvis der er beståkrav ved en eksamen, prøve eller en standpunktsbedømmelse, er kravet opfyldt, hvis den uddannelsessøgende opnår mindst karakteren 02 eller bedømmelsen ”Bestået”.

Stk. 2. Indgår der flere karakterer, er kravet i stk. 1 opfyldt, hvis gennemsnittet er mindst 2,0. Kravet om et gennemsnit på mindst 2,0 kan ikke opfyldes ved afrunding. Der skal være opnået ”Bestået” ved alle prøver mv., hvor bedømmelsen ”Bestået/ikke bestået” er anvendt.

Jf. Karakterbekendtgørelsens § 17

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

En prøve er bestået, når der er opnået mindst karakteren 02 eller bedømmelsen Bestået.

4.3.1 Beståelseskriterier

Uddannelsen er bestået, når der for hvert enkelt fag er opnået en karakter på 2 eller derover eller bedømmelsen bestået.

Såfremt et fag består af delprøver, fremgår det af de respektive fagbeskrivelser, hvorledes delprøverne vægter i fagets endelige karakter.

Det samlede eksamensresultat udtrykkes ved en gennemsnitskvotient, beregnet på baggrund af de opnåede karakterer og de under punkt 4.3.2. anførte eksamensvægte. Ved beregningen af gennemsnitskvotienten medtages én decimal(uden oprunding).

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

4.3.2 Censurform og eksamensvægte

Fagtitel	Censurform Ekstern/intern	Eksamensvægte	Bedømmelse
Obligatoriske fag			
Investeringsrådgivning (1)	Ekstern	10 ECTS	7-trins skala
Skatteret & juridisk metode (2)	Ekstern	5 ECTS	7-trins skala
Styring af finansielle virksomheder (3), 4)	Ekstern	5 ECTS	7-trins skala
Finansielle virksomheders produkter og services (3), 4)	Ekstern	10 ECTS	7-trins skala
Afgangsprojektet (6)	Ekstern	15 ECTS	7-trins skala
Valgfag:			
Organisation og medarbejderudvikling (5)	Ekstern	10 ECTS	7-trins skala
Projektledelse (5)	Ekstern	5 ECTS	7-trins skala
Samlet vægt		60	

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

- 1) For at kunne indstille sig til prøven i modulet Investeringsrådgivning skal to afleveringsopgaver være godkendt (godkendelsesopgaver).
- 2) For at kunne indstille sig til eksamen i skatteret og juridisk metode skal godkendelsesopgaven være bestået.
- 3) For at kunne indstille sig til 2. semester prøverne skal der afleveres to godkendelsesopgaver.
- 4) Prøverne på 2. semester gennemføres som en fællesprøve med udgangspunkt i et skriftligt arbejde, der omfatter alle semesterets aktiviteter. Der gives en karakter for hvert af modulerne ”Finansielle Virksomheders produkter og services” og ”Styring af finansielle virksomheder”.
- 5) For at kunne indstille sig til prøverne i valgfagene ”Organisation og medarbejderudvikling” og ”Projektledelse” på 3. semester skal der afleveres to godkendelsesopgaver. Certificering forudsætter at disse to valgfag indgår i uddannelsen; jf. også pkt. 3.1.
- 6) For at kunne indstille sig til eksaminationen i afgangprojektet skal studiekredsarbejdet på 4. semester være godkendt.

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

4.3.3 Afgangprojekt

De nærmere bestemmelser omkring indhold, formål m.v. for afgangprojektet er beskrevet i fagbeskrivelsen og i vejledningen for afgangprojektet, som forefindes på uddannelsens undervisningsportal

5. Andre regler

5.1 Regler om merit

Beståede uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk uddannelse kan efter institutionens afgørelse i det enkelte tilfælde eller efter regler fastsat af institutionen i studieordningen, jf. § 3, stk. 9, træde i stedet for uddannelseselementer, omfattet af denne bekendtgørelse (merit). Afgørelsen træffes på grundlag af en faglig vurdering af ækvivalensen mellem de berørte uddannelseselementer

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen, § 14

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

HD-udvalget på Syddansk Universitet kan – Afgangprojektet undtaget - godkende at beståede/gennemførte uddannelseselementer fra en anden dansk eller fra en udenlandsk videregående uddannelse træder i stedet for uddannelseselementer, der er omfattet af denne studieordning. Ved godkendelse anses uddannelseselementet for gennemført, hvis det er bestået efter reglerne i den pågældende anden uddannelse. Godkendte uddannelseselementer overføres i alle tilfælde som ”Bestået” og den pågældende prøve indgår ikke i beregningen af karaktergennemsnittet.

5.2 Klage

Institutionens afgørelser i henhold til denne bekendtgørelse kan af klageren indbringes for Undervisningsministeriet, når klagen vedrører retlige spørgsmål. Klagen indgives til institutionen, der afgiver en udtalelse, som klageren skal have lejlighed til at kommentere inden for en frist af mindst en uge. Institutionen sender klagen til ministeriet vedlagt udtalelsen og klagerens eventuelle kommentarer hertil.

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen § 15

5.3 Deltagerbetaling

I henhold til reglerne i bekendtgørelsen om åben uddannelse opkræves der betaling. Betalingen dækker deltagelse i undervisningen i fagene samt højst 2 indstillinger til prøve i de enkelte fag (prøven, der følger efter fagets gennemførelse samt den tilhørende omprøve).

Studieordning for HD 2. del Finansiell rådgivning

For evt. yderligere eksamensforsøg betales igen for hver eksamensdeltagelse i forbindelse med eksamenstilmeldingen.

Refundering af deltagerbetaling kan finde sted i forbindelse med afmelding af faget eller fritagelse/merit og skal skriftligt være Uddannelsesudvalget for HD, Syddansk universitet i hænde senest den 15. september/15. februar.

5.4 Overgangsregler

Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 674 af 19. August 1999 om den erhvervsøkonomiske diplomuddannelse, jf. dog stk. 2

Stk.2. Studerende i den i stk. 1 nævnte uddannelse, der har påbegyndt uddannelsen efter de hidtidige regler, kan afslutte uddannelsen efter disse regler. Uddannelsen skal dog være afsluttet senest den 1. August 2012.

Jf. Uddannelsesbekendtgørelsen § 17

HD-udvalgets udfyldende bestemmelser:

Studerende, der har påbegyndt uddannelsen efter studieordningerne fra 2008 eller 2009, eller i medfør af overgangsbestemmelser er overført til disse, kan overføres til nærværende ordning. På studiets hjemmeside er de nærmere regler for overførsel af fag fra tidligere studieordninger gennemgået.